

LES PROVERBES RUNDI :

1. Ababwiriza benshi barashisha mu jisho.
2. Abahigi benshi bayobeza imbwa.
3. Abakunzi ntibarangirira mu mubindi.
4. Agakengere kava mu gakenguzo.
5. Agashaje bakanya hejuru.
6. Agashitsi kakera kavumbika umuriro.
7. Agasozi k'intahanurwa gasha abagabo babona.
8. Agasumba akandi karakamira.
9. Agati gateretswe n'Imana ntigahenurwa n'umuyaga.
10. Agatosho kari amarere gatamba kaja haruguru.
11. Agatu gatekewe gatera amakenga.
12. Agatu k'amagara ntigatwarwa n'uwufyina.
13. Ahari abagabo ntihagwa ibara.
14. Ahari umugabo hashira umugayo.
15. Ahavuye umugabo hasubira umugayo.
16. Aho ivunikiye yorima.
17. Aho kwicara ku mutogoto w'inkono wokwicara kw'ijambo rya nyene yo.
18. Aho wabukaranga nari musi y'urugi.
19. Aho umukecuru atoye uruhindu ahita mu ruganda.
20. Aho umworo yanikiye ntibwuma.
21. Ahari ubumwe urusato rw'imbaragasa rwifuka batanu.
22. Akababaje umutima kazindura amaguru.
23. Akabigira kabizi karya imboga karitse.
24. Akadatetswe karotswa.
25. Akagomba kateranije umukwe na inabukwe.
26. Akagutanze imbere kaba kagusize.
27. Akaje ntikazira umwe.
28. Akamuntu kamara iyagwe.
29. Akanse uraheba.
30. Akantu kagirwa n'akandi.
31. Akantu ntigakorwa na kamwe.
32. Akanyoni kaja kurya akandi kagira ngo unuka urunkeke.
33. Akagomba mukuryana akandi kagira ngo igirayo uranuka.
34. Akanyoni katagurutse ntikamenya iyo bweze.
35. Akari mu mpene niko kari mu ntama.
36. Akari mu nda y'umugabo gaserurwa n'akari mu nda y'umubindi.
37. Akataretse kaba gasema.
38. Akazi k'ibwami kica uwicaye.
39. Akaziri karizana.
40. Akeza keza umutima.
41. Ak'imuhana kaza imvura ihise.
42. Amabara nkuru yashikanye inyenzi i buha.
43. Amagambo menshi mabi arutwa na rimwe ryiza.

44. Amarira siyo maronko.
45. Amaronko menshi aziba amatwi.
46. Amarushwa ari ku wundi ntakubuza itiro.
47. Amase yakera ntahoma urutaro.
48. Amashenyo abiri ntahurira ku kimenge.
49. Amasinde ntagwa imbuto aba araye.
50. Amaso y'ibikere ntabuza abavomyi.
51. Amaso y'uwundi ntakurabira umugani.
52. Amazi arashuha ntiyibagira i bumbeho.
53. Amazi masabano ntamara imvuyiro.
54. Amenyo aragutwenga ari ayawe.
55. Amenyo arondererezwa ku majigo.
56. Amenyo mabi atera inayo agatwengo.
57. Amenyo aragutwenga ari ayawe.
58. Amunguranka niyo mazikesha.
59. Barima ubona bakarya ubona.
60. Bata inkoko ntibata ico ibitse.
61. Batanga inka ntibatanga Imana.
62. Batatu ba Rutanganwa badatana mu ndagano.
63. Buhoro buhoro bukomeza igihonyi.
64. Buhoro buhoro bushikana umusiba ku mugezi.
65. Bukirikiri bwantunze umworo uwo imisi yubutseko ntawumuha nirwere.
66. Burira ntibutera ku mpeshi.
67. Buseye Imana bukarika abagabo.
68. Caga ari kinini.
69. Caga cagutse.
70. Ca umugani gaca mugani:ruriye abandi ntirukwibagiye.
71. Gira Ntare na Ruhiga ntikiramutswa abami babiri kiba gipfuye.
72. Gira so ntaruta gira ico urya.
73. Gira so yiturwa iyindi.
74. Guca mu rwanko ni ukunyaruka.
75. Guseka umusore sikwo kumuhanura.
76. Gushaza ni ugushinyiriza.
77. Gusoba ingenda sikwo gushika amahoro.
78. Guca mu ziko ni ukunyaruka.
79. Haguhura n'uwaguhaye wohura n'uwakwimye.K
80. Hagupfa wozanzamwa uwakubonye akaguha iminwe.
81. Hagutera icumu nyene Imana worimutiza.
82. Hakwishima woshimwa n'abandi.
83. Hakwishima woshimwa n'Imana.
84. Hakuba twopfa woba nopfa.
85. Hakuvyara worima.
86. Hagukomera wovyara.
87. Havuga uwo bubezwe.
88. Havumbura uwuribwa.
89. Hitamwo bihema indyarya.
90. Ibibishe biruta ibibuze.
91. Ibikundanye birajana.
92. Ibisangiye imizi bisangira n'ukwuma.

93. Ibitagira inama ntibigira Imana.
94. Ibigiye inama bigira Imana.
95. Ibuguma ntirongora iba igemuye inyama.
96. Ibuye riserutse ntirihongora isuka.
97. Ico Imana ikuyeko amaboko ntigisongorerwa.
98. Ico imbwa yanse ushira aho iraba.
99. Ico uhawe n'ugutora ucakwa n'ugutakaza.
100. Ico umuntu atarabona acerekwa no kumara kabiri .
101. Ico utariye uba wibikiye.
102. Icurire Risumba indagu.
103. Ico utarabona ugisanga imbere.
104. Ico utari buhe umwana ntukimwerekwa.
105. Ico uri burye ntimwiruka.
106. Ico utazi kikunywera inka.
107. Ico utazi ucerekwa n'ukuraba.
108. Igabo rigira uwuryubakiye.
109. Igenzabuhoro ricisha inka ku kiraro.
110. Igeze kure igerwa ihembe n'impene.
111. Igihere giheza umugabo mu nzu.
112. Igikere gikerebukira mu rushanga.
113. Igisagara c'imisore ntigikora umwotsi.
114. Igisuma kiriba kikazohava ciba ivya Rugata.
115. Igitenene giterwa na Ihorere mama.
116. Igiti cagukoze mu jisho cama gihiritse.
117. Igito gitabwa iwaabo.
118. Igicure c'umugabo gihakuza bunini.
119. Igituntu c'incuti ukirira ku cubaha.
120. Ija kurisha ihera ku nama.
121. Ijambo rigukunze rikuguma mu nda.
122. Ijambo rirenze umunwa riba rirenze impinga.
123. Ijambo ryendwa n'irindi.
124. Ijambo ry'umukuru urishima umukurura.
125. Ijana ntiryanka mu rindi.
126. Ijana riragurwa rirutwa n'imwe itashe.
127. Ijisho ry'umugabo rigabura inyama rihitamwo.
128. Ijisho ry'uwundi ntirikurabira umwami.
129. Ikaze risumba umutumiro.
130. Ikigande kiganduzwa ubuhiri.
131. Ikinyoma gikubirwa ahashase.
132. Ikinyoma gikubirwa ahakubuye.
133. Ikiremwa ntikiruta uwakiremye.
134. Ikiroba kinini ntigikura ikiyobe ku mutima.
135. Ikitazi gitwengera umurozi.
136. Ikitse ntawutayikora mu nda.
137. Ikuburiye ntikurya.
138. Imana igira ico imaniyeko.
139. Imana iraguha ntimugura,iyo muguze iraguhenda.
140. Imana irahisha umuntu mu mbibe agakira.
141. Imana iruta imanga.

142. Imana isumba ingabo.
143. Imbwa ibura se ntibura shebuja.
144. Imbwa ntigutwengera iba ishaka kukurya.
145. Imbwa yarahevyeye umwino irakura.
146. Imbwa yarihuse ivyara ibihumye.
147. Imbwa y'umwansi ntikurira amavyi y'umwana.
148. Imbitsi ya cane ibikira mukeba.
149. Imboga mbi ntiziva mu nkono.
150. Imburabana yugumbira irekwe.
151. Imfyisi igutwara intama ikagutanga kuraka.
152. Imfyisi y'iwanyu ikurya ikurundarunda.
153. Imikanure y'urukwavu ntiyabujije igisaka gusha.
154. Iminwe yaguhaye niyo ikwongera.
155. Imiraguzi y'ibishushe ntiyamenye ivyari biryoshe.
156. Imisi irasa ntingana.
157. Imitambire y'impongo niyo migirire.
158. Impfizi y'indwanyi iterekerwa mwene se.
159. Impfizi y'intama itendera nka se.
160. Impfuvyi yambere yabujije iyo hanyuma kurerwa.
161. Impengeri ziruma ntizibora.
162. Impongo iri ubwoba yikura mu gisaka.
163. Imvugo ntigora nk'ingiro.
164. Imvuzi ya menshi ivuga urwishe nyina.
165. Inamarara ntaja mu nyama.
166. Inanzobirya mvyikoreye yapfuye atikora inyuma.
167. Inararimye irutwa n'inarariye.
168. Inaravuze ntiteba.
169. Indahiro ntizikurikirana.
170. Inda ndende ihumira indya.
171. Inda y'uwundi irakoma induru ntiwumva.
172. Induru yaguhiriye iruta imirembe yagupfubiye.
173. Ingayi ya cane uyitega uburundi.
174. Ingendo y'uwundi iravuna.
175. Ingenge zibiri ntizishingirana.
176. Ingenzi y'imihana niyo nzanyi y'amazimwe.
177. Ingeso iraraba ntihwera.
178. Ingumba itazi ikibi irigata ishenyo.
179. Ingunge ihwana n'ingunguza.
180. Inkende itsirikirwa kuco iriye.
181. Inkende yicirwa musi y'igiti yarigeze kucurira.
182. Inkire ntikira kabiri.
183. Inkoko irapfa amagi akabora.
184. Inkoko iti hagenjagira uwihaye.
185. Inkoni ikubiswe mukeba uyirenza urugo.
186. Inkoni ishikira igufa ntishikira ingeso.
187. Inkozi y'ikibi ihora igishima isanze cicaye mu nzira.
188. Inkuba ikuba rimwe.
189. Inkunzi y'amateke ntiyarima.
190. Inkuriraruswi ikosha inasenge.

191. Inkuru ibara uwayibonye.
192. Inkware itora i musozi agatima kari mu mwonga.
193. Inkware ivunitse ihura n'umwana.
194. Inkware zisezerana mu masesa.
195. Inshiramazinda ntirera impfuyi.
196. Inshirasoni s'iroga n'irya abandi babona.
197. Intabwirwa ibwirwa n'uko amaso atukuye.
198. Intabirima ntiyabiriye.
199. Intabisiga ntiyabisanze.
200. Intamenya y'umugabo irumangana ishuri.
201. Intamenya y'umugabo itabaza usamba.
202. Intango y'ubuhanza ni amasoso.
203. Intarabona isera ihaha.
204. Intibagira ntibana.
205. Intibona niyo ntinegura.
206. Intobotobo n'intire mu kurya barasobanura.
207. Intore itora iriye.
208. Intosho iri amarere itembagara ija ruguru.
209. Inuma ntigira ngo Hugugu iba ivuga ngo Ha uguha.
210. Inyana imenywa na nyina mu mwiza.
211. Inyana ntiyoberwa nyina mu mwiza.
212. Inyana iranura ntishira irenda.
213. Inyongori muhura yisize utazi yo yayakuye.
214. Inzererezi ntihamba se.
215. Inzira imarwa n'ukuyaga.
216. Impinga imarwa n'ukuyaga.
217. Inzira ngufi yamaze abatwa.
218. Inzoga ihera ku mwezi ntihera ku muvumvyi.
219. Isari ntirenga intore.
220. Isazi y'ubute ntirya ku gisebe.
221. Isema y'inkware yota igicaniro inka zitashe.
222. Isema y'umukecuru yisiga umusoma.
223. Ishaka rirakura ntirisumba umugenyi.
224. Ishano ntirihanura umukuru rihanura uwaribonye.
225. Ishano rishana mu kanwa.
226. Ishavu ry'umuvyeyi riririrwa ntirirara.
227. Itama ridatamiye iwawe uravuzza induru ntiryumve.
228. Itama ritakurira utwawe ntirikuvugiriza induru ugowo.
229. Ivu rihoze niryo ryotsa inzu.
230. Ivy'ejo bizwi n'ejo.
231. Ivy'i bunini bihaza amaso.
232. Ivy'ikizungu n'inzunguruka.
233. Ivy'isi bihaza amaso.
234. Iyengeyenge ihenda inzeze.
235. Iyengeyenge rikomeza igihonyi.
236. Iyengeyenge yubaka urugo.
237. Iyo induru ivuze, umushumba atanga shebuja gupfa.
238. Iyo bumenya umwe bwari ikindi.
239. Iyo ndahaba ntabura.

240. Iza nyabutindi zamazwe n'umugere w'isazi.
241. Kabiri karazirwa.
242. Kubaza gutera kumenya.
243. Kurya incuti siwo mugisha.
244. Kwirirwaayo sikwo gukora.
245. Mbwire gito canje ic'uwundi cuvireho.
246. Mpanumve yishwe n'umurahu.
247. Mpa akabando nandare aruta mpa akate ndambarare.
248. Mpeze akazi yaguye ibutware.
249. Mpugurwaha yakimajije amaguru.
250. Mukaso ntaba ari nyoko.
251. Mu mirizo y'inkoko uherekwa n'umuyaga.
252. Munani urashayura nturagira.
253. Nariye inyoni nyishi nzira rwungere.
254. Ndabirunguruke yaguye mu myugariro.
255. Ndacari muto nibwo butindi.
256. Ndagorora yavunye ibano.
257. Ndagukunda ava ku nzoga,ndakwanka akava ku nzoga.
258. Ndakwanka ntivamwo ndagukunda.
259. Ndanse abera umusazi.
260. Ndunguruke nikwo kwiba.
261. Ngerageze wa Ngerageze yaburanye Ruvyironza ngo ni umwaba usiga se.
262. Nigeze nikwo kuryama.
263. Nkorenschimwe arutwa na Nkorempembwe.
264. Nkorenschimwe yaguye inyuma y'urugo.
265. Nkunda kurya yariye igifyera kimumena itama.
266. Ntabicika bitaha.
267. Nta cica umukondo ngo gisige amara.
268. Nta ho ntogeje yaguye mu ngemero.
269. Nta mukuru yikura.
270. Nta udakura inkumi.
271. Ntarataze aruta Mpebezirye.
272. Nta wanka ivya gusa.
273. Nta wanka uwamuhaye.
274. Nta wiyia aba yiyibagiye.
275. Nta wubaga ngw'abangurire.
276. Nta wubandwa abangikanije.
277. Nta wuhabwa impera atababaye.
278. Nta wuja mu ngohe z'abavukana.
279. Nta wurenga iry'abakuru.
280. Nta wurima ibigori aho yagorewe.
281. Nta wurima amasaka ahatagira amasabo.
282. Nta wusaba abarezi bashize.
283. Nta wutera ibuye aho yateretse igisabo.
284. Nta wutera icumu mw'icumi.
285. Nta wutinya igisaka atinya ico vyagihuriyemwo.
286. Nta wutinya uwo yatutse.
287. Nta wutiza urugi imfyisi zateye.
288. Nta wutiza umuhiro mw'itema.

289. Nta wutunga atagowe.
290. Nta wutura ngo aturwe hasi.
291. Nta wuziga azigirijwe.
292. Ntiha uwisize.
293. Numvirize nikwo kurya.
294. Nyamubura ikimuhanura niwe nyamubura ikimuhamba.
295. Nyamwanka iyo biva yatutse umwami w'inka.
296. Nyen'Imana avumbikisha irenga.
297. Nyen'imbugita n'uwuyifashe ikirindi.
298. Nyenumutaga ntahenda Nyenijoro.
299. Nzakaha arakabazwa.
300. Nzinzira arutwa na Kamenyandaro.
301. Nzikugorora avuna ibano.
302. Nzikwiba arutwa na Nzikurarira.
303. Rumenyi rumenyera abandi ntirwimenyere.
304. Ruriye abandi ntirukwibagiye.
305. Sakirimikibi yatanze umurozi gupfa.
306. Sanzabihore yasangiye n'abagenzi.
307. Sindabishaka w'umugore ashakira indaro iwabo.
308. Sindya aka aba yariye akandi.
309. Sindya aka ahinyuzwa n'umusase.
310. Tubiri tuvurana ubupfu.
311. Ubana na suneba ugasuneba nka we.
312. Ubwato bwitangiye bukira ihumba.
313. Ubwato bwitangiye bukira umuyaga.
314. Ubwenge bwinshi bwenga mango.
315. Ubwenge bw'umwe ni isaho itobotse.
316. Ubwenge bukama ishashi.
317. Ubwenge buje mu nyuma buba buje kugucurira.
318. Ubwenge mu ndya burazituvya.
319. Ubwenge sibwo bugingo, umupfumu ntiyopfuye.
320. Ubwenge burarahurwa.
321. Ubwenge buva imuhana.
322. Ubwira ikitumva ukaba uriko urata ururimi.
323. Ubwira urya ng'uransaba.
324. Ubugaba bw'umugabo nibwo buryo bwiwe.
325. Ubugabo si urucumu.
326. Ubugenegene burya uwabugenewe.
327. Ubuja kuzimu si ubufatanamende.
328. Ubuja gusha buratagata.
329. Ubujuju bujana i mwonga.
330. Ubukuru sibwo bwenge.
331. Ubumwe butariho buteranywa n'inyama.
332. Ubunwa butamira butaguha buravuzza induru ntiwumva.
333. Ubura urubanza ntubura vuruvuru.
334. Ubusigo buhuma ntibuba bunini.
335. Ubusimbi busangiye amajanja ntibuhishanya amajambo.
336. Ubusya uwundi ntibuguma.
337. Ubutoni bwa cane busobesha mu ngoro.

338. Uca bugufi ugaca igitoke.
339. Uganda cane ugaserukira kw'isimbo ry'inuma.
340. Ugorora ikijumbu ukaba ukivuna.
341. Uhenda imbwa umuziha ukaba wihenze umuhondo.
342. Uhisha ubwari nyoko ntiwarama.
343. Uja gusama waraye ubusa nturonka.
344. Uko bukeye si ko bwira.
345. Uko zivugijwe ni ko zitambwa.
346. Ukuba ahabona siko kubonwa.
347. Ukugwa ni ukuruhuka,ugutsitara ni ukwigira imbere,niterere ni kwo kugenda.
348. Ukunda amagara ntuyaheza.
349. Ukunda ikitagukunda ikaba ari nk'imvura igwa mw'ihamba.
350. Ukura utabaza ugasaza utamenye.
351. Ukuri guca mu ziko ntigusha.
352. Ukuri kuganza icaha.
353. Ukuri ntikubuza kuvumba.
354. Ukuri ntikuvuga uwukuze kuvuga uwukuzi.
355. Ukuvuga menshi si kwo kuyamara.
356. Ukwihira kuraruta waramfuyeye.
357. Ukwihuta kw'imende kwayihushishije umwobo igwa mu ruriba.
358. Ukwo imvura ikuvye si kwo itwara.
359. Umubumvyi arira ku rujo.
360. Umuburancuti aherekereza muramu wa muramuwe.
361. Umufa w'imbwebwe unyobwa ugishushe.
362. Umugabo abwira umusasira nayo umusahura yageze mu nzu.
363. Umugabo amira intore ntamira ijambo.
364. Umugabo apfa rimwe ntapfa kabiri.
365. Umugabo aranyagirwa agacana umuheto.
366. Umugabo asimba akaziba ntasimba akaziri.
367. Umugabo avyara nabi agasiga umugani.
368. Umugabo ntarinda aba yateterewe.
369. Umugani ugana akariho.
370. Umugani uva ku muntu,ntuva ku giti.
371. Umugani w'igikere,ngo hako ndushwa gutambikiza n'umugore ,nopfuma ntabuka.
372. Uwuhamba n'uwuhambwa ntibaja impaka.
373. Umuhini mushasha utera amabavu.
374. Umukeba ntagukebera.
375. Umukengesha w'impongo ayihigana irobe.
376. Umukobwa w'isema asera uwishe se.
377. Umukobwa ni akarago k'abaraye.
378. Umukobwa ni impinga y'abagenda.
379. Umukwe w'isoni arazihambanwa.
380. Umuntu akuraba cane akagutera kwambara.
381. Umuntu arasonza akibuka ubwo yahaye imbwa.
382. Umurozi akinda ahaba,ab'i we ngo mpore.
383. Umuryango ntubuza umuryango w'inzu kuva.
384. Umuryi ntaruha imisaya.
385. Umusega uryama ugaramye.
386. Umusi umuntu avunitse ni wo amenyerako gucumbagira.

387. Umusore ahora ahumura ahumiwe.
388. Umusore yokurasira ntiyogusabira.
389. Umusumyi yapfuye umusumirwa agitegereje.
390. Umutamizi w'intore ntagira intege.
391. Utamiye ntatamure aba yaratamitswe.
392. Umutege mubi ufata nyene wo.
393. Umutima muhanano ntiwuzura inda.
394. Umutima uva ku mutsima.
395. Umuti w'imbwa wahwa ku rugo.
396. Umutware ntaba umwana.
397. Umutwe umwe ntiwigira inama.
398. Umuvyeyi atri so agaba ubona,agatekera ubona.
399. Umwami w'umuriro umusaba akiri umwana,yamara gukura akakwigiza haruguru.
400. Umwana i wabo yitwa umugabo.
401. Umwana umuha ugutwi akaryana n'umutwe.
402. Umwana umumwa imvanda nawe akazokumwa imvi.
403. Umwana uribuheke ntumwisha urume.
404. Umwana w'inkerebutsi umurabira ku nkoko.
405. Umwana w'umusure avukana isunzu.
406. Umwana w'uwundi abisha anuka.
407. Umwana w'uwundi akumara muyaga.
408. Umwana w'uwundi yimba aguhisha ivu.
409. Umwansi agucira icobo ,Imana ikagucira icanzo.
410. Urahora utyo ntaba mu rugo rw'uwundi.
411. Uramba cane ukarinda uruvyino rw'imbwa.
412. Urangamiza igihiye hagakoroka igiturumbwe.
413. Uravuga ico witegereje.
414. Uririra Imana y'uwundi ikakurwaza amahere.
415. Urubuze inkware ruvumbukana igihuna.
416. Urugutegeye ku nda ruba rukurose.
417. Urucira muka so rugatwara nyoko.
418. Urukwavu rurakura rukonka umwana.
419. Urupfu ntirumarira Imana.
420. Ururimi ntirwonza umukobwa.
421. Urutogusiga rwokubanza.
422. Urutoke rwamenyereye gukomba rwama rugoramyeye.
423. Urutugu rurakura ntirusumba izosi.
424. Uruvuze umugore ruvuga umuheto.
425. Uruja kwama rwama kare.
426. Urwica umuto rumuvako.
427. Urwiganwe rwa mushushe rwamaze abana b'imbeba.
428. Urwimo ruzira ndanse.
429. Urya cane ukicura.
430. Urya cane ukiroga inzara.
431. Urya nk'inka ugapfa nk'imbwa.
432. Usabira Imana umugisha ku ziko ikagusiga umunyota.
433. Usangira n'umusore akagucira,mwiruka akagusiga.
434. Usangira ibanga n'inyoni ikarigurukana.
435. Usangira ibanga n'imbwa ikarikwiza ibisaka.

436. Usanze abavandimwe bavunitse uturenge ukuramwo akawe.
437. Uta inkoko ntuta ico ibitse.
438. Utangura kurota nabi bukarinda buca.
439. Utengata amatu abiri ugata rimwe.
440. Utuka ikitagusubiza ukaba wituka.
441. Utwarira heluru ugatwarwa hirya.
442. Uvyara nabi ugatukwa n'abakwe.
443. Uwambuwe n'uwazi ntata igata.
444. Uwarasiwe n'ishenyo ntiyorasirwa n'irago.
445. Uwica inkende ntaraba ihaka.
446. Uwihanganye ahamvya vyinshi.
447. Uwishima ubutore mwotabarana.
448. Uwitangiye ku kinyoma akubita umugabo.
449. Uwo itanguye nabi imuheruka neza.
450. Uwitinze amira ibinoze.
451. Uwitonze ashika iyo agomba.
452. Uwitumiye yitwaza intebe.
453. Uwo ivyago vyagiye n'ivyatsi ntibimubisa inzira.
454. Uwo iza guha ntimugereraniriza.
455. Uwo bwahamye ahamiriza ari umwe.
456. Uwo biburiye agira ngo umugoroba uragendeka.
457. Uwo mutagendanye ntakurabira izuba.
458. Uwo mutanigana ugira ngo mutsinde vuba maze twire.
459. Uwo rwasereye ntarirenza.
460. Ubundabunda abonwa n'uhagaze.
461. Ubuze ico avuga avuga ko umwami avyibushe.
462. Ufise umutwe muto awurinda uruguma.
463. Ugaya induru y'urunyegeri abanza kuraba ikiyivugije.
464. Ugaye inyama y'umutwe akanda uwiwe.
465. Ugiye iburyasazi azimira nzima (miyonzwa).
466. Ugomba kugabana arazinduka.
467. Ugomba urwamo yenga urwagwa.
468. Uguha aragusahurira.
469. Ugumiwe n'amenyo ahaganywa n'amazi.
470. Uguriwe neza ntiyongeza.
471. Uhabwa n'uwo yahaye aba agira Imana.
472. Uhagarikiwe n'ingwe aravoma.
473. Uhimvye ntasobwa n'umugani.
474. Uhisha mu nda imbwa ntimwiba.
475. Uja gukira indwara arayirata.
476. Ujha gupfa abanza kuniha.
477. Uja kurata intore abanza iz'i wabo.
478. Ukora ico azi ajana umwana mu kigega.
479. Ukorora acira aba agabanya indwara.
480. Ukoze mu cibo ntabura imihigo.
481. Ukubarira akubesha agira ngo wopfa twojana.
482. Ukubarira akubesha agira ngo Naguhereye imbwa umuziha irawanka.
483. Ukubitira imbwa gusutama arazimara.
484. Ukura umusore ku rugo amutuma, amutuma ifuni y'umuherwa.

485. Ukurya we ntabura ingene akurya.
486. Unywa amata y'amasabano agira ngo ifyufyu itera amahere.
487. Uri musu y'ijuru ntatinya imiravyo.
488. Uri n'umukeba ntiyipfira.
489. Uronse ico arya ntabura ico avuga.
490. Uronse imbwa ayiharaye ayiharira iziko.
491. Usanze inyange inyagiwe ayita igikukwe.
492. Usanze nyina ashaje agira ngo se yataye inka.
493. Ushaka umubira abira akuya.
494. Ushaka umuce acika ijoro.
495. Ushaka akarenzo arenzwa ivu.
496. Usiga inyama ku ziko akazisangaho aba atagira abiwe. ;
497. Utabusya abwita ubumera.
498. Utagira ikimuruta,ntagira ico aruta.
499. Utarashika mu kiganiro arira mu kibari.
500. Utayakobejemwo amutwara umutwe.
501. Utazi agakura agaba umutavu.
502. Utazi agati akabishako.
503. Utazi akaraye araza ifu.
504. Utazi ayavugwa ashikira gutwenga.
505. Utazi ibizoba yitegurira umushitsi.
506. Utazi kwuzura,agira ngw'ese ayo nikoreye.
507. Utazi umwansi asiga umubiri.
508. Utazize inarenze azira inaravyaye.
509. Utera ubureza arabwibanza.
510. Uteze amata i bwami ntatinya ijoro.
511. Utihagarayeko,ahagararwa ku gakanu.
512. Uza kwumva arumviriza.
513. Vyamugoye vy'umugabo yatsitaye amano hakoroka amatwi.
514. Wanka kugarura impene ikiri hafi yamara kurenga imirambi ukabira nka yo.
515. Wanka bangwe ntiwanka zana ndabe.
516. Wanka kurimira umwana w'uwundi uwawe akanamba.
517. Wanka kwiruka ukagwira ubusa.
518. Wanka kwumva ukumvira ijeri.
519. Wiba uhutse ukaba wigisha uri mu mugongo.
520. Wigisha umwana w'uwundi kurasa akawuguta mu mbavu.
521. Wihora incuti ukamara umuryango.
522. Wima uwo wahaye ukaba wataye ivya mbere.
523. Wizigira izosi rikakuvyarira umwingo.
524. Zisohokera rimwe zigasabana amahonda.
525. Ziteka zose zigasumbanya imiviyiro.

THANKS TO :

NDAGIJIMANA Louis
UNIVERSITE DU BURUNDI
CAMPUS ROHERO
IPA ANGLAIS-IPKIRUNDI
DEUXIEME ANNEE.
A/A 2011-2012

IN : TRAVAIL D'E.T.L.R

For More Proverbs in **French** and **English**,
click here on this picture:

